P. Wendelin Meyer - o. F. Carev

DRAGOCJENO ZRNO BISEROVO

Zagreb 1960

P. Wendelin Meyer

DRAGOCJENO ZRNO BISEROVO
(Svećenikova krunica)

Preveo

O. Franjo Carev

Z a g r e b 1960

Naslov orginala:
P.Wendelin Meyer, O.F.M.,
DIE KOSTBARE PERLE

S Dopuštenjem crkvenih vlasti

======================================
Izdao: O.Franjo Carev, Makarska
Put žrtava fašizma 1
Umnoženo ciklosilom Nadb.Duh.Stola -
Zagreb, Kaptol 31. - Z a g r e b -196o.

U Krunici
sniva božanski život.
Tko ga probudi,
opaža
kako se zrna pretvaraju
u cvijeće:
Čudo
svete Elizabete!
otvaraju se tajne
poput čistih ružinih čaški.
Blaženi siromasi,
koji od ovoga dara
primaju.

RADOSNA KRUNICA

" Elegi vos et
posui vos.....
(Iv.15, 16)

PRVO OTAJSTVO

SVETE STEPENICE

Nebo se naginje k jednoj siromašnoj Djevici i anđelov glas govori: "Sveto, što će se roditi od Tebe, zvat će se Sin Božji" (Lk.1,35). Svečan je to čas! On u sebi krije dostojanstvo Božje Majke. Marija oklijeva, promišlja, daje svoj pristanak, postaje Majkom Mesije. Nebo se opet spušta. Sveti Božji Duh silazi u dušu mladoga dakona, koji kleči pred oltarom. Nezaboravljivi su to časovi! U sebi kriju svećeničko dostojanstvo. Milosni čas u nazaretskoj sobici pretekoše: odabranje od vječnosti, tihi život molitve, djevičanski dani, ponizna skromnost. To su i svete stepenice, koje vode k oltaru

u stolnoj crkvi,uz koje se ni kasni je nikad ne penjemo bez koristi,kad hoćemo da obnovimo svećenički duh.

Odabranje od vječnosti . Najstariji ljetopisi o dostojanstvu Majke Božje leže u pismohrani vječnosti. Tamo leži knjiga zatvorena sa sedam pečata. Otvara je vjera, i što ona tu čita, divni su nacrti o stazama sinova ljudskih. Tu je opisan i Marijin put : on seže sve tamo do neizmjernih prostora vječnosti. O njemu vrijede riječi : " Ab aeterno ordinata sum et ex antiquis , antequam terra fieret. Nondum erant abyssi, et ego jam concepta eram " (Priče 8,23). Još prije nego li su kružili svjetovi i šumila mora, njezino stvaranje i izbor bili su odlučeni. Prije nego li je Vječni uresio svod sa zvijezdama, mislio je na Djevicu, koja je imala donijeti zvijezdu Jakovljevu. Čudesne li promisli ! Učinila je da dodje punina vremena, da bi jednoj siromašnoj Djevici udijelila puninu milosti.

Ista ruka vlada svećeničkim životom, vodi ga i štiti. Naša su imena zapisana u knjizi života, upravo naša, jer je svećeničko zvanje nešto uzvišeno . "Elegi vos ..."(Iv.15,16). " Ab initio et ante saecula "(Prop. 24,14). Božanski sjaj iz krila vječnosti otajstveno se prelijeva oko našega života. To nam priziva u pamet svako čin molitve o Majci Božjoj, svaka Misa u čast Bezgrješne . To je kao zvuk prastarih zvona iz domovine. O sveto zvanje ! Sklopimo ruke, molimo i zahvaljujmo. "Nijesam ja izabrao Boga, nego je On izabrao mene."

Tihi život molitve. Evandjelja šute o Marijinim najranijim godinama. Ona šute, jer Marija šuti. Proljeće njezina života bilo je tiho; ono je slušalo lagano gukanje golubice, dašak božanskog Duha. Kao dijete i kao djevica bila je uronjena u Bogu; tako je nade nebo. Gabrijel je morao sletjeti u jednu malu sobicu. Tu je našao djevicu, uronjenu u Bogu, gdje moli i razmatra.

Sveta tišina, ljubav prema samoći neka počivaju kao mirisavi muk svibanjske noći nad danima, koji vode prema danu redjenja nad svim svećeničkim godinama. To je osvježujući izvor našega života . Šutnja stvara bogate, sabrane značajeve ; ona vodi sve dublje i dublje u svijet vjere i milosti, razsvjetljuje duh, raspaljuje srce. Svećenici, koji su mučaljivi iz kreposti postaju na propovjedaonici rječiti. Ljudi molitve i božanske riječi najzgodnije su orudje u ruci Svemogućega.

Djevičanski dani. Deset prvih zrna vije se oko jednog ljiljana, koji se na zemlji rascvao, ali nije uvenuo sve do danas. Taj ljiljan označuje Mariju , jer je ona ljubila djevičanstvo iznad svega. Da ga sačuva, bila je spremna, da se odreče visokih dostojanstva: " Blagoslovljena ti medju ženama " (Lk. 1, 28), "Sveto, što će se roditi od Tebe, zvat će se Sin Božji" (Lk.1,35), "Ne poznam čovjeka" (Lk.1,34), bijaše njezin odgovor. Da li se bojala, da ne podlegne obmani? Čini se, da jest. Oklijevala je, promišlja

la. O divna dušo! Gledamo u zatvoreni vrt raja.

Jesmo li mi tako oprezni? Katkada svijet pruža prema nama svoja ticala, čujemo glasove, koji nas zamamljuju, pozivaju, vidimo slike, koje nas začaravaju. Jesmo li mi tada plijen moćnoga trenutka? Ili smo uzdržali uzde u ruci? Marija se prestrašila, kad joj je nebo stavilo ponudu, koja se činila pogibeljnom njezinu čistom biću. A zar ćemo mi ostati bezbrižni, kad k nama pristupi svijet, lukavi svijet? Čuvanje očiju i suzdržljivost u govoru visoka su mudrost. Marijin sjaj neka osvjetljuje naše čelo, Marijina opreznost nek smotreno vodi naše korake, Marijina mudrost nek bira naše riječi ! "Despondi enim vos uni viro virginem castam exhibere Christo" (2.Kor.11,2).

Ponizna skromnost. Pred velikom uzvisinom leži velika dubina, pred dostojanstvom Majke Božje poniznost. Marija se smatrala malenom; stoga se popela do visokih časti. Smatrala se Službenicom Gospodnjom; zato je postala Majkom Gospodnjom. "Quia respexit humilitatem ancillae suae" (Lk.1,49). Bog obično izabire ono, što je slabo, maleno, ono, što nije ništa, da postidi ono, što je nešto.

Oko visokog dostojanstva svećeničkog zvanja neka se dakle širi dolina poniznosti. Ne prestanimo nikada biti skromni. Prava veličina hoće da bude sakrivena; ona se veseli, ako je ljudi ne nadju. Dovoljan joj je mali kutić zemlje i nekoliko duša. Ali je Bog jednoga dana nadje. Ponizne svećenike običava on postaviti na svijećnjak. "Exaltavit humiles" (Lk.1,52). Ili pak Njegove oči veselo počivaju na njima, te ih ostavljene u skrovitosti obasipa blagom svojih milosti. O te priproste duše, koje svijetle tu i tamo po župama! One su utjeha i oslon Natpastiru, propovijed vjernicima.

DRUGO OTAJSTVO

SA SPASITELJEM NA SRCU

Ovih deset zrna nižu se kao mali miljokazi na samotnom putu. Put leži izmedju Nazareta i Judeje. Jedan svijetli, sveti lik ide sam kamenitom gorskom stazom: Marija, Gospodinova Majka, Sobom nosi nešto Sveto. Inače nitko to ne zna osim neba. Ona nosi Boga. I tako hodočasti prema Judeji : Nositeljica Krista. Njen je hod svećenički, jer tako ide nerijetko i svećenik: svećenik sa Spasiteljem na srcu, Marija sa Spasiteljem pod srcem. Zato je Marija svećeniku uzor kad pričešćuje i kad nosi Popudbinu. Ona je nosila svoju dragu tajnu k Elizabeti:

S požrtvovnim osjećajem .Ona je žrtvovala svoj počinak, svoju milu samoću i hodočastila u planine. Pred Njom je ležao strm gorski put, visoravan Judej -

skih brda. Putovanje je iznosilo mnogo milja. Od Nazareta do Jeruzalema bilo je trideset sati hoda, ali je njezin cilj bio još dalje. Ljubav je tražila četiri dana putovanja, i Marija je ispunila taj zahtjev bez prigovora.

Svete svećeničke duše misle i rade kao Gospodinova Majka. One rado plaća ju obol vremena i rada, kad zove dužnost, rado ostavljaju svoj tihi Nazaret:ugodnu sobu za nauk,prijatni vrt,krevet.Kod svojih bolesničkih posjeta oni ne računaju mnogo s brojem kilometara. Ni asfalt ni meko pješčano ili blatno tlo,ni kamenite brdske staze ne odredjuju njihova rada. Njihova je misao na žrtvi.

Žurno. Ta goni je ljubav! Jer pridodje li k njoj i veselje u dobru djelu, tada čovjek ne poznaje odgadjanja. Marija se radovala, što može donijeti čestitku svojoj od neba obdarenoj rodjakinji. Stoga je krila ljubavi i radosti digoše žurno na brda (Lk.1,40).

Ista krila dižu svećenika kao da leti prema idealnim krajevima milosrdne, sućutne ljubavi prema bližnjemu. Tko uvijek diže ova duševna krila, ostavlja duboko ispod sebe osjećaje lijenosti i sklonost k udobnu životu. Ecce adsum! Postaje lozinka njegova života. Može ga zvati radnik, može ga željeti izobraženi. Ecce adsum! Da, još više: njegova ljubav postaje žedjom. On žedja, da euharistijskoga Boga ponese i tamo, gdje ne osjećaju želje za tom nebeskom hranom, premda bolesnik stoji na vratima vječnosti.Pravi Marijin duh ! Ali on izvire samo iz duša, u kojima stanuje vjera.

Da blagoslovi Ivana. Iz male hostije izlazi velik blagoslov, ali on se često otima našem zapažanju.Djelovanje je milosti tajanstveno. Ovdje medjutim vidimo jasnije, kako silna moć izlazi iz Krista. Bog-Čovjek počiva pod Marijinim srcem. Iz njega izlazi tajna sila.Elizabeta je osjeća, kad Marija stupa na kućni prag: dijete zaigra u krilu svoje majke. Ivan je očišćen od istočne krivice.

Zar ne prolazi posvetni dašak obiteljima i kad mi nosimo Svetootajstvo u bolesničku sobu? Roditelji i djeca padaju na koljena, udaraju se u prsa i pokazuju svoje strahopočitanje. I Bog ulazi u bolesno ljudsko srce, možda posljednji puta. Čisti ga od grijeha, dapače briše jedan dio kazne. Zaista, danas dodje spasenje ovoj kući. Zar Kristov posjet svećeničkoj duši ne prati isto spasonosno djelovanje? O ti tihi pričesni Isusovi putevi od tjelesnika u srce svojih vjernih službenika! Kako li bi naša unutarnjost malo pomalo postala čista, sjajno čista, kad bismo uvijek s potrebnom pripravom mislili !

Da razveseli Elizabetu. Svete duše gledaju jasno. Njihovim se očima u svijetlu milosti otvaraju čudesne dubine, do kojih ne dopire osjetni pogled obične ljudske djece. Takav pogled imala je i Elizabeta, jer je ona prozrela pre-

svetu Djevicu. Neizreciva tajna, koju je Marija nosila u sebi, otkri se Krstiteljevoj majci. I kao da je pogledala u raj, tako ju skroz obuze strahopočitanje i veselje. Čitavo njezino biće uroni u ovaj čisti, blaženi svijet, jer čak i dijete radosno zaigra u njezinu krilu. A s njezinih se usana zanosno izvi: "Odakle tomeni, da Majka Gospodina moga dolazi k meni ? " (Lk.1,43).

I mi unosimo blaženstvo u kuće i srca, kad nosimo Spasitelja bolesnicima ili k pričesnoj klupi. Blaženstvo hoće da nam udijeli dobri učitelj, kad pod oblikom kruha silaze na naše tjelesnike. Čista hostija, izvana promatrana, našemu je oku tako reći izvanjska, čista Marijina slika, a ono, što se pod prilikama krije, isto je dragocjeno blago, što ga je Marija u Elizabetinoj kući nazvala svojim. O divni čase pretvorbe, kad svećenik i Krist stoje jedan prema drugome lice u lice, tako blizu kao ono Gospodinova Majka i Krstiteljeva majka! O divni čase pretvorbe, kad posve čista svećenička duša gleda u posve čistu hostiju! Tada klikće od veselja u nutrini: Exultat.. prae gaudio...! O divni čase pretvorbe, ti pretvaraš boli! Aleluja! Aleluja!.... O Bože, kako si dobar! Gratias agamus Domino Deo nostro; vere dignum et justum est, aequam et salutare.

<u>S pjesmom Veliča na usnama.</u> Mariju je gonio prema Judeji duh ljubavi. Duh ljubavi ju je pratio preko brda. A sada, kad je prispjela do cilja, vatra se rasplamsala u sveti žar. Na Djevicu

je prešao kao Duhovski dah. Neizreciva slast prodje kroza Nju na Elizabetin pozdrav. A iz njezine duše, inače tako šutljive i tihe, izvi se hvalospjev. Ona zapjeva i osjeti prvi Veliča, himan pun ljubavi i proročkog duha.

Na koncu konca tamo vode svi euharistijski pohodi iz ljubavi. Oni proizvode raspoloženje pjesme Veliča, raspaljuju na neki način Duhovski plamen i daju nešto kao proročki duh, po kome svećenik gleda duboko u tajne otkupljenja i upoznaje zgodna sredstva, da već prema prilikama vremena plodno vrši dušobrižničku službu. Tako dobiva čitavo njegovo djelovanje prema vani, a još više život posvećivanja samoga sebe. Njegov život milosti, a prije svega njegov život molitve penje se do ljubeznog, trajnog saobraćaja s Bogom. On tako reći živi od molitve. Unutarnji svijet pruža mu s dana na dan sve ugodnije časove. Tako se on otcjepljuje od privrženosti k izvanjskim stvarima, ulazi unutra, gleda svoga Boga, te je sretan, presretan...Magnificat anima mea Dominum, et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo!

+++
+

T R E Ć E   O T A J S T V O

O BLAŽENA NOĆI - O BLAŽENO JUTRO.

Oko naših oltara leži posveta Betlehemske noći, jer sveta je Misa Božić svećenika. On poput Marije dariva svijetu Otkupitelja, povije Ga u pelenice bijelih krušnih prilika i polaže na mali tjelesnik Velikog Boga. Pred djevičanskom Gospodinovom Majkom uz jaslice i pred djevičanskim Gospodinovim službenikom uz oltar, leži isto milo Djetešce. Zato se iza svetoga čina i pretvorbe otvaraju dubine Marijina Božića. A Marija je porodila:

Na čudesan način. "Fiat mihi secundum verbum tuum" (Lk.1,38). Tako je rekla, i Ona zače i po tom porodi Riječ. To se još nije zbilo na zemlji, to je bilo čudo. Mladica udari iz korjena, ali tako neizrecivo čisto, tako malo zemaljski, da je Majka ostala Djevica.

Tajna pretvorbe nije manje čudesna. Što je jednostavnije, što veće ? Svećenik izgovara nekoliko riječi, puk, koji tu blizu kleči, zamjećuje tek lagani šapat, i Riječ je tijelom postala! Tko može izraziti ljudskim riječima, koja čudesa krije u sebi ovaj jedan čas pretvorbe? U čudu stoji Crkva pred oltarom, pušta da joj oči počivaju na maloj hostiji i moli : Deus, qui ... sub sacramento mirabili... ! Zaronim li ja od vremena do vremena u uzvišeno posvećenje? Čitam li o tome?

Puna vjere. Božić je ugledao sjajno svijetlo. Ono se zatalasalo s nebesa i izlilo nad siromašnu štalicu i srebrno runo ovaca na paši. Ali je još sjajnije sjalo svijetlo vjere u Marijinoj duši. Njena, uronjena u gledanje Djetešca kleči divna Majka uz jaslice. Njezino duhovno oko gleda svijetlo svijeta. Ništa Joj ne može oteti ove stalnosti: ni pelenice ni ovaj bijedni ležaj, ni pusta špilja. Ponizno udubljena u misli, kleči Majka pred Djetetom. Njezina je duša u Božanstvu, koje se krije pod neuglednim čovječanstvom.

O nebeski Božiću, kaži mi, kako treba da služim sv.Misu! " Ne očima ovoga svijeta", On odgovara: one treba da su kao zatvorene. Imaju se otvoriti druge: oči vjere.

Visus, tactus, gustus in te fallitur,
Sed auditu solo tuto creditur.
Credo quidquid dixit Dei Filius:
Nil hoc verbo veritatis verius

Ja moram u sebi utjeloviti Credo, živi Credo. Pa bila crkvica i siromašna, bio oltar i priprost, ja vjerujem,

U noći. Oko mjesta Spasiteljeva rodjenja spustila se noć. Ljudi su drijemali, mrak je razastro svoj neprozirni

veo preko brda i dolina. Sve je utonulo u tamu. Čitava okolica, sva Palestina bila je kao zaspala. Ona za Mariju nije više imala čara, jer pred njom je ležalo više od svijeta: Onaj, u čijim rukama počiva svemir. Dijete je zaokupljalo sve njezine osjećaje.

Izvanjski svijet mora da potone, ako se ima pomoliti nutarnji svijet. To vrijedi posebno na oltaru. Kod svete Žrtve svećenik ne zna za dnevni rad, za nauk, za brige svoje službe. Oko njega pada noć, a u njemu se radja dan. On živi tada u lijepim mističnim mislima, koje leže pred obredima, koje vrcaju iz riječi svetoga Pisma, tajanstveno se spliću oko kaleža i hostije.

Puna svete radosti. Kad uhvatimo za strune harfe, ona počne svirati. Marijina je duša bila dobro udešena, čista harfa. Elizabeta udari u Njezine najdublje, najskrivenije strune, kad reče: " Odakle to meni, da Majka Gospodina moga dolazi k meni? " (Lk.1,43). I duša zazvoni i duša zapjeva lijepi Veliča, pjesmu nad pjesmama radosti. Opet posegnu jedna ruka; ovaj puta na Božić. To učiniše andjeli. Zapjevaše: "Gloria in exselsis Deo." I opet zatitra unutrašnjost Majke svetim zvukom. A ljubezni su pastiri klečali uza Nju ljubezno sudjelujući s njome. Obveseli je djetinje, pobožno vladanje priprostih ljudi. A tko može opisati, kakav li je nebeski užitak osjećala gledajući u Djetešce? Bog, andjeli i ljudi doniješe Joj božićni dar čiste duboke radosti.

Veseli trostruki zvuk prolazi i

dušom svećenika, kad dostojno misi. Isus na tjelesniku, andjeli uronjeni u tihom poklonu, puk što moli pred oltarima stavljaju ga u pobožno svečano raspoloženje. Ako se dostojno pripravio, on proživljava uz svetohranište divne časove. Živi li posve u duhu Crkve, on osjeća dah raja. To su unutarnje radosti, koje se lakše dadu osjećati, negoli izreći. O sveta Žrtvo, ti dižeš zastor, koji se spušta izmedju neba i zemlje! Tvojih je nekoliko časova komadić sjajne vječnosti...!

Č E T V R T O   O T A J S T V O

SJAJ SVIJEĆNICE

Kod svake svete Mise gore svijeće. S oltara uvijek dolazi svijetlo, vidljivo očima, kadgod se žrtvuje nevidljivo, u krušne prilike ovijeno "Svijetlo svijeta". Iz Marijine hramske žrtve takodjer sja svijetlo. Vidi ga vjera. I to svijetlo rasvjetljuje svakoga svećenika, koji je dobre volje. obasjava mu uzvišeni obrednik katoličkog bogoslužja otkriva mu veliko značenje njegove žrtve i očituje mu duh požrtvovnosti, koji Bog traži od njega, kad prikazuje darove. Jer Marija je žrtvovala:

Po propisu zakona. Židov je ljubio svoj zakon,čitao ga i rado mu pjevao. On je imao slavospjev u čast Thori. A Marija bijaše dijete iz puka,jest,njegova najodličnija kći. Zato je zakon za Nju bio iznad svega.Propisi o posjeti hrama, o žrtvama bili su Joj sveti.Što Joj je inače moglo dati povoda,da dijete ponese u hram? Njoj se nije trebalo očistiti, Isusa nije trebalo prikazati, ali Ona je ljubila sveti obredni zakon. Zato podje gore u Jerusalem i preda Djetešce svećeniku, da Ga on posveti Previsokome. Medjutim Ona se ne pojavi ni prije ni kasnije, nego je zapovjedao zakon. Pustila je da dodje vrijeme očišćenja. Tada udje u Božji hram, žrtvova otkupninu i darova nebu svog Jedinorodjenca.

I nad misnom žrtvom lebdi ljubav prema obrednom i sveobrednom zakonu Novoga Zavjeta. Vrijeme je žrtve za svećenike sveto vrijeme. On je točan,pun obzira prema puku. Služba počinje na zvuk zvona. Njegovo držanje odgovara do u tančine crkvenim propisima. On misi rite, digne,devote. Svaki mu je naklon svet, On na oltaru ne zna za brzo poklicanje,za slobodno ponašanje, za brzo izgovaranje. Njegova hramska žrtva jest Marijina žrtva,koja je izrasla iz ljubavi prema zakonu.

S jasnim poznanjem. Marija je znala koga je žrtvovala. Još su Joj u ušima bile andjelove riječi: "Sveto,što će se roditi od Tebe,zvat će se Sin Božji" (Lk. 1,35). Još je gledala sjaj Betlehemske noći, još je slušala milozvučni "Slava Bogu!"

Sada pristupa k njoj starac,uzima Dijete u naručaj i govori: "Ovo je svijetlo da rasvijetli neznabošce i slava naroda tvog Izraelskoga" (Lk.2,32). Majka gleda dublje i dalje u veliki nacrt otkupljenja. Evandjelje kaže: "Marija se je divila" (Lk.2,32). Otvorilo Joj se novo spoznanje. A Šimun poče iznova" Ovaj je postavljen na propast i na uskrsnuće mnogima u Izraelu i za znak,kome će se protiviti" (Lk.2,34). Puna ovih visokih proročkih misli i bogatih spoznaja,koje je Ona već osim toga imala o Djetetu,prikazala Ga kao žrtvu.

Što dižem ja prema nebu kod svete pretvorbe? Krista, sjajno svijetlo naroda. Prikazujem sjajnu žrtvu. Što nosim u svojim rukama? Čast našega naroda.Prikazujem slavnu žrtvu. Što leži na mojem tjelesniku? Isus, uskrsnuće mnogih.Prikazujem žrtvu,koja iz groba strasti uskrisuje čista i nova srca. Što stoji preda mnom na menzi? Znak protivljenja. Prikazujem pomirbenu žrtvu. Kako to sja iz hrama Staroga u hram Novoga Zavjeta! Ponizno padam na koljena. O Bože, kako sam malo pažljiv, kad misim.

U pravom duhu požrtvovnosti. Marijin put u Betlehem bio je za blaženu Gospu put boli,a put u hram ne bijaše ništa bolji. Jedva je Majka stupila u Božji hram, kad začu riječi:" I tvoju će dušu probosti mač, da se očituju misli mnogih srdaca" (Lk.2,35). Ti ćeš patnje svoga Djeteta zajedno s njime proživjeti i osjetiti. Ali ona osta jaka. Sprenna da

s poslanstvom dijeli i muku Isusovu, pristupi k svećeniku i žrtvova s Dječakom i sve svoje biće za otkupljenje svijeta.

O plemenito Srce, puno boli, spremno za mučeništvo. To ima biti svećeniko vo raspoloženje na oltaru. Mi ćemo ga u sebi probuditi, prije nego pristupimo k žrtvovanju. Taj osjećaj treba da nas odu ševljava, kad se pred našim očima zbiva passio mystica. Bez spremnosti na boli niti se razumije svećenički život u svojoj dubini, niti žrtva u svojoj jezgri.

P E T O   O T A J S T V O

TRAŽENJE DJETETA

Ona je žena u Evandjelju rekla: "Radujte se sa mnom, jer nadjoh dram, koji bijah izgubila" (Lk. 15,9). Nije li Isus neizmjerno vredniji od zlata i novca? I Marija je našla Dječa ka. Možemo razumjeti, kako je Njezi no srce kliktalo od veselja. Zar ljudska duša ne nadilazi sve zemalj sko blago? I svećenik nalazi davno izgubljenu dušu u hramu, u ispovjeda onici, na bolesničkom krevetu, u podrumima i potkrovnim stanovima kuće tina za iznajmljivanje. Njegovo oko sja. Ovdje se opet susreću Gospodinova Majka i Gospodinov službenik.

Život jednoga obasjava život drugoga. Marija je našla Spasitelja.

Poslije bolnog traženja. Uvijek je bilo onih, koji traže Spasitelja. I Herod je tražio Novorodjenoga, ali Ga nije tjerala brižna bol, nego zavist i požuda za ubojstvom. On je mogao biti bez Djete ta. Prijesto mu je bio draži nego Bog. A Marija je čeznula za Dječakom zabrinuta srca: "Evo otac tvoj i ja žalosni smo te tražili" (Lk. 2,48). To možemo naslutiti, jer nikad nije živjela majka, koja je ima la svetije dijete, niti je ikad živjelo di jete, koje je imalo svetiju majku. I oboje se poznavalo i proziralo. To je za Mariju značilo više nego izgubiti očinji vid.

Dušobrižništvo je traženje djete ta, bolno traženje izgubljene djece u župi, zalutale ljudske djece. Žalost za izgubljenim dušama tjera svećenika na put traženja. Sa suzom u oku gleda on bijedu uvenule nevinosti. On za nju ispašta, moli, trpi. Ne straši se trnovitih puteva, ako će mu samo povratiti natrag siromašno zemaljsko dijete. Zebnja ga spopane na pomisao, da su oni možda "zauvijek izgubljeni". A onda više traženje ne pomaže. O sveta svećenička boli, kako si plemenita! O divni čase, kad zalutali ljudi skrušeno hrle natrag u naručaj svoga pastira!

Poslije tri dana U večer odlaska opazi Ona teški gubitak. Nebo je bilo nijemo nad noćnim počivalištem putničke karavane. Majka puna tjeskobe hrli k rodja

cima, uzalud, k znancima, bez uspjeha: Isusa ne može naći. Osvanu jutro. Marija koraca k Jeruzalemu, ali židovi i ulice šute, Židovi ne poznaju Dječaka. Opet se spušta noć, opet se izjutra crveni nebo. Napokon, trećega dana, nadju se sučelice Majka i Dijete.

Prolaze čitavi dani, dok svećenik opazi zabludjelu ovčicu. Dani mogu narasti u sedmice i mjesece. Kako li često mora sunce zaći i izaći! Medjutim, on se ne pušta malodušnosti, neumorno ide za zabludjelim djetetom. Dušobrižnik ne zna za bezbrižni pokoj. Satovi, koje upotrebljava da natrag dovede izgubljene sinove i kćeri, jesu najsvetiji satovi njegova života.

S Josipovom pomoću. Poočim je dijelio majčinu bol i trud. I njega je bolio taj gubitak. Promišljao je, molio i tražio s Marijom. Oboje bijahu jedno drugome put i potpora. Zato je njihov napor bio okrunjen uspjehom.

Kad dva ili tri svećenika jednodušno suradjuju, tad medju njima prebiva Bog. A s Bogom se može mnogo postići. On poznaje put, koji vodi k cilju, jer on je "Put ". Složna suradnja s molitvom čini svećeničku zajednicu jakom. Rade li još dušobrižnici i svjetovnjaci zajedno i sustavno, tada cvjeta divni dvostruki apostolat. On sliči mreži, koju apostoli na Isusovu zapovijed baciše u more.

U hramu. Stari židovski hram bijaše Izraelcima izvor vjerskog života. Ta no roditelji nadjoše izvor života i svetosti. Unutarnji glas, posveta i pobožnost, koja je lebdjela svetim prostorija ma, zaustaviše sabranog Dječaka. Gdjeno su odjekivale Jehovine pjesme u čast njegova Oca, bio je Sin. "Ne treba li da budem u kući Oca mojega?" (Lk.2,49). "Dominus in templo sancto suo"(Ps.10,4). U čudu, ali pune radosti počivaju oči roditelja na Pronadjenome.

Nisu li i to sveti hramski časovi, kad svećenik iznenada opet ugleda u ispovjedaonici zabludjele duše? Ne proživljava li on blažene časove, kad vidi, kako ti ljudi za Gospodnjim stolom sklapaju zaruke sa svojim Spasiteljem? To su Josipove i Marijine radosti u dušobrižništvu. "Našao sam dram, koji se bio izgubio" ... (Lk.15,9). Ne, daleko više: lijepu ljudsku dušu; a to je dobitak.

Kao promijenjenog Dječaka. Majčina ljubav reče: "Sinko, zašto nam učini tako?" (Lk.2,49). Hladna pouka bijaše odgovor: " Zašto ste me tražili? Niste li znali, da meni treba biti u kući Oca mojega?" (Lk.2,49). To je bio nov govor; Marija ga nije poznavala. Isus joj se pokaza najednom kao učitelj. Ugleda ga i sa smotkom zakona medju učenjacima. Prvi sjaj njegova božanstva prodje kroz hram. Roditelji su se čudili.

Duše su bile i uvijek su tajanstv. i svjetovi. Duše mogu dugo ležati u tami. Ne poznajemo ih. Ali onda sine. Pra

va sklonost izidje munjevito na vidjelo. Pojave se svećenička i redovnička zvanja. Blago svećeniku, koji je razmišljanjem i zapažanjem uvježbao oko, da takvu često slabo vodjenu djecu povede k njihovu zvanju. Knjižko znanje i jednolično vodstvo mogu porušiti i najdivnije sklonosti. U mnogima se nalazi neka vrsta Kristove duše, ali se ona skriva i čeka svoj čas, u koji će sinuti. Blago svećeniku, koji ima oko za to.

oooOooo

ŽALOSNA KRUNICA.

"IN tribulatione patientes.." Rim.12, 12.

PRVO OTAJSTVO

SVEĆENIKOV GETSEMANI

Učenik nije nad učiteljem. Časovi, što ih je prvi Krist proživio u maslinskom vrtu, nisu prištedjeni ni "drugome Kristu". Ono što su osluškivale i vidjele stare masline, to slušaju i gledaju - minus-prenda je to samo odjek, samo slaba slika one noći u maslinskom vrtu - samotne sobe, ispovjedaonica, putovi onih svećenika, koji svoje zvanje shvaćaju ozbiljno. Ono što listovi evan - djelista tako jednostavno i iskreno izvješćuju, može da i nama otvori dubok pogled u pravi svećenički život. Kod promatranja prvoga otajstva doživljujemo svećenikov Getsemani. Prodiremo u patnje i molitvu ne samo Učiteljevu, nego i u učenika. A učitelj je trpio:

Gledajući grijehe. Božji je pogled oštar, ništa mu ne može umaći. Prodire do dubine nora i do biti stvari. Nje mu se otkriva sva zloća grijeha. A ova zloća samo je skupno ime za nezahvalnost, nevjernost, nesavjesnost, nemilosrdnost. No, tko može da iscrpe zdenac ove riječi? Augustin to nije mogao. On napisa u kratko: "Peccatum est mysterium". Ali za Boga nema tajne. Kao što je on sam jasnoća, tako je i njegovu oku prozirno sve. I Sin čovječji pogleda u bezdan grijeha, obuze ga tjeskoba, "coepit pavere" (Mk.14, 33), "coepit contristari et moestus esse" (Mt.26,37). Grijeh, taj krvnik duša i najgori neprijatelj Božji, cerio mu se kao kakva sablast. Vidje, kako je u mreže uhvatio sav svijet. Uzdisao je i trpio, jer je trebalo, da on ispašta čitavo ovo breme ljudskih grijeha. To ga je tištilo težinom brda.

Svećenici, koji žive sasvim u duhu svoga zvanja, postaju otkupitelju slični. Oni često s njim gledaju u tamno dno duša, oštre svoj pogled za bit grijeha. Malo pomalo raste u njima istančeno, nježno osjećajne za sve, što je uvreda Bogu, ono postaje suosjećanjem s trpećim Otkupiteljem. Compassio obuzme unutarnjost. Krist, okrvavljeni Krist, živi u njima, a oni u njemu. Kako li je uzvišen, kako srdačan i ujedno kako jak ovaj duševni život!

Jer je predvidio svoje tjelesne muke. Gledanje pasionske igre potresa čovjeka. Duša je duboko ganuta, kad gleda, kako se na pozornici odvijaju u najozbiljnijoj svečanosti krvavi prizori, koje glumci duboko osjećaju, bez mnogo izvještaćena držanja. Kako li bi srce gledaoca počelo udarati, kako bi krv počela kolati žilama, kad bi on sam imao da klone pod takvim mukama, kad bi se slika u njemu ostvarila. To više ne bi bila igra. U tome se stanju nalazio Krist. On je gledao prvu pasionsku igru. Udarala mu je u oči svaka pojedinost, debljina i dulji na čavala, teški križ, kukice biča, šiljato trnje. Vidio je sve, i samoga sebe gledao među mnoštvom. Nad njim kao da je ležala mora, spopalo ga drhtanje i strah. Krv je obilno tekla iz pora. Siromašni Spasitelju, koliko li si trpio!

Je li to i moja sudbina? Jesam li ja i u tome tvoj zanjenik? Da, i u tome. Zašto sam sebi zamišljaš udoban život, moj sinko? Zar se tako spasavaju besmrtne duše? Tvoj će život biti trpljenje, jer će te goniti ljubav. I ta će te ljubav poticati, da svoje sile iscrpeš u mojoj službi: "In labore et aerumna, in vigiliis multis, in fame et siti, in jejuniis multis, in frigore et nuditate, praeter illa, quae extrinsecus sunt, instantia mea quotidiana"... (2,Kor.11,27).

Zapušten. Ljudska bol često ne nalazi saučešća. Žalost prosjači po svijetu, sa suzom u oku. Ona krši ruke, govori ganutljivo, ali mnogi imaju uši, a ne čuju; oči a ne vide. Jednom je hodala bol u Spasiteljevu liku kroz getsemansku ti-

šinu. Tražila je utjehu, ali je ne nadje, jer je Otkupitelj zatekao samo učenike gdje spavaju. Polazio je tri puta, triput se povratio natrag neutješen; bio je zapušten. Činilo se kao da se zatvorilo i samo nebo. Osamljen prepatio je onaj strašni sat.

Ovakvih prizora poznaje i mnogi svećenik. Puk može gledati njegov požrtvovni rad bez razumijevanja, ili mu možda muke uzvraćaju nezahvalnošću. Sam hod k oltaru, k svetoj Misi može ga ostaviti duhovno pustim. Tada se čini kao da je Spasitelj uzeo sobom ključ svetohraništa, da mu oduzme bogatu sadržinu. Povuku se i dobri prijatelji, rodjaci su umrli; on ostaje sam. Zaista, on zna sve to nositi, ali to ga duboko dira. To su otisci getsemanske slike, blagoslov za Crkvu.

U molitvi. Molitva je bila njegovoj duši okrepljujući zrak, ona mu je davala veliku snagu. "Aba, Oče! Sve je moguće tebi, odnesi ovaj kalež od mene; ali ne što ja hoću, nego što ti " (Mk.14, 36). Isus je molio, da se odaleči kalež. Njegova je prošnja bila izražaj duše u dubokoj tjeskobi. On je tražio utjehu nebesku, krijepio ga je djetinji razgovor s Ocem. To je znao Bog - čovjek; zato podiže dušu svoju k Bogu.

To ćemo činiti i mi. Časovi muke moraju biti časovi molitve; tada će jaram svećenstva biti sladak i njegovo breme lagano. Tko zna moliti, umije trpjeti. Iskorišćujmo naše psalme o Muci u ovu svrhu. Nijedan ugodjaj nije jasnije izražen u svetim pjesmama od ugodjaja boli. Brevir nas odgaja, kako ćemo u trpljenju moliti.

Ojačan od andjela. Nebo je imalo osvježujuće piće: Bog posla svoga glasnika, da Spasitelja utješi. Andjeo mu pokaza blagoslovne rijeke boli, rad žetelaca na sazrelim poljima čovječanstva, obraćenje naroda, postanak i usavršenje sveopće Crkve, odlike njegove ljudske naravi uzvišene u nebu. "Propter hoc laetatum est cor " meum et exultavit lingua mea, insuper et caro mea requiescet in spe (Ps.15,9).

Slijedimo mig neba! Pogled na plodove, koji sazrijevaju u žaru boli, oduzima gorkost kaležu, koji moramo piti. Nebeska kruna, drago kamenje zasluga, vijenac duša, koje smo spasili, padat će kao sjaj zvijezda u dušu, koju su ovile boli. Exurge gloria mea, exurge psalterium et cithara! (Ps.56,9).

D R U G O O T A J S T V O

UZA STUP

Krist je ugaoni kamen i stup Crkve. On nosi i drži veliku zgradu. A ona se ne će pokolebati, jer se

Spasitelj ne koleba; njegova pleća ne mogu klonuti. Medjutim jednom - a to bijaše prije osnutka Crkve - stajaše ovaj Stup i sam uza stup, tu Isusova pleća klonuše, i on se srušio u vlastitoj krvi; slika bijede! Ostanimo pred njim ! Šuštanje biča, zviždhuk šiba pjevaju nam duši u tužnim zvucima potresan dio Gospodnje Muke: "Passio Domini nostri Jesu Christi." Pouka je to za nas, jer i mi svećenici treba da kao Veliki Svećenik i kao njegov Nasljednik na Petrovoj stolici budemo stupovi i temelji kršćanskog svijeta. Ali onda ne smijemo ni uzmicati prek krvavim stupom. Ako ne možemo slijediti Otkupitelja sve do tako visoke pokore, to možemo ipak poslušati nauku koju nam on daje na ovom krvavom mjestu. Isusa su bičevali:

Okrutno. Sveti tekst to jasno izriče. Rimsko " flagellare" nije znalo za samilost. Bila je to nečuvena okrutnost i obično uvod u razapinjanje. Nemilosrdno su zviždali po siromašnim žrtvama trakovi biča. Upleteni komadići olova povećavahu djelovanje; kao izmjenu upotrebljavali su šibe. Medjutim nisu svi zločinci podnijeli ovo mučenje. Lex Portia i Sempronia izuzimaše rimske gradjane. A najčišći gradjanin neba, Bog-čovjek, bio je izjednačen s najnižom vrstom ljudi. Spasitelj je iskusio svu strogost zakona. Užasno mučeništvo! Tako trpi Veliki Svećenik čovječanstva.

A njegovo nam trpljenje dovikuje:

"Dao sam vam primjer." Da , ne dršćimo. Pogledajmo samo u listove crkvene povijesti, koji su na neki način poškropljeni kapljicama Isusove krvi. Zar Krist nije našao brojnih sljedbenika? Svećenika, koji su pod istim patnjama trpjeli i umrli za siromašni svijet? Stari forum u Rimu, amfiteatar, tamnice i sudnice pričaju o tome. " Predavat će vas sudovima i po svojim zbornicama bičevat će vas" (Mt.lo, 17). Pavao je primio triput po četrdeset manje jedan udarac, i Bog je dugo i duboko zabadao ostan u bolesno apostolovo tijelo. Vidimo gdje istim putem idu i drugi sveti svećenici. Uostalom dižu se zidovi i tihe noći oko mnogih svećenika pokornika; a počekajmo samo:

"Dies venit, dies tua

In qua reflorent omnia..."

Da li je to i kod mene? To je znamenito pitanje. Kao svećenik ja ne bih smio preveć nježno postupati sa svojim tijelom, ne bih smio njegovati tjelesni život na trošak života duše i milosti. Rano ustajanje u jutro, mirno podnašanje neugodnog vremena u Crkvi i na putu k bolesnicima, samo je prijevod nauke, koju je dao Krist kod stupa za bičevanje. Protivit ću se mekoputnosti i svakoj pretjeranoj udobnosti.

Otkrivena tijela. Nijedno oko nije bilo tako čisto kao Isusovo oko. Spasitelj je ljubio nevinost i bio sama nevinost. Mališi se tiskahu oko dobrog Učitelja. Ogledalom njegove duše ne prodje ni

kada ni dašak, koji bi bio pomutio njezin čisti sjaj. I ova utjelovljena čistoća stajala je bez odijela pred pretorijem ; uzeše mu sve. On, koji je došao, da zaodjene gole, koji je ukrasio ljiljane i poljsko cvijeće, stajao je gol pred surovim vojnicima. Zato je On i bez udaraca bića trpio velike boli. Tko može riječima iskazati,što je sve Krist osjećao,kad su razularene vojničine gazile nogama njegovu nevinost? O uzvišena čistoćo moga Otkupitelja! O blažena boli! Kako li bih te rado, o moj Otkupitelju, bio zaodio svojim odijelom i kao nagradu za to gledao u svijetli sjaj!

Da, tako moram misliti. Svećenik i nevinost u meni se moraju ujediniti. Radit ću na sebi tako dugo, mrtvit ću svoje tijelo i sve svoje osjećaje držati na uzdi tako dugo, dok se u ovoj točki ne nadjem besprijekornim pred svevidnim Božjim okom. A zar ja nisam već čist? Ne živim li već dan i noć u poput snijega bijeloj albi svećeničke nevinosti? Blago meni, ako nosim u srcu ovo svjedočanstvo. Ali ću se bojati; ta ja nosim blago u zemljanoj posudi. Slika stupa s okrvavljenim Bogom treba da me sjeća skupe cijene, kojom je kupljena čistoća. Kad dodje bijesna oluja, tada ću zagrliti Spasitelja i stup, pa sam siguran. Nitko mi ne smije oteti moje krune, ne, nitko. Ona je prelijepa. "O quam pulchra..."

TREĆE OTAJSTVO

POSTIDJENI SMO I BLAGOSIVAMO

Čim je Spasitelj započeo teški boj sa svijetom i sotonom, odmah je i krunu primio. Dakako, to nije bila zavidna kruna. Svečanost krunidbe bijaše prizor izrugivanja. U svećeničkom životu ponavlja se nešto slično. Krvavoj Kristovoj kruni odgovara bolna svećenička kruna. Da razumijemo mistično značenje ove pasionske slike, podjimo u dvorište pretorija. Zaboravimo svijet i nastojmo proživjeti duboko otajstvo u pojedinim prizorima.

Otkupitelju baciše na pleća skerletni ogrtač. Bičevanje je prestalo,svrši nečovječno djelo. Krvnici opet zaogrnuše odijelom svoju žrtvu, a vunena tkanina upijala je krv otvorenih rana. Na njegovu tijelu stajalo je odijelo,koje je bilo krvavo do samilosti, kao crvena kazula. Stajao je spreman za svoj žrtveni put k oltaru na Golgoti. Ali krvnici, surovi i neotesani ljudi, još ne bijahu zadovoljni; tjelesnim mukama pridodaše i poruge. Jest, On bijaše Kralj, zato mu pribaviše znakove njegove časti. Uzeše mu grimizno - crveno odijelo muke i zaodjenuše ga sa skerletnim ogrtačem vosko vodje. On je bio prvi znak njegova uzvišenog položaja. Podrugljivi smijeh orio

se dvorištem. Divlja šala bijaše započela.

Krist je šutio kod čitavog toga postupka; ali njegov muk za nas je glasan govor, jer ni ovdje nije učenik nad Učiteljem. I za drugoga Krista drži svijet u pripremi sramotni ogrtač. Mržnja na Crkvu i nevjera rade svakog dana i časa, da svećenstvo zaspu smećem, da ga učini smiješnim u očima ljudi. Tisak i jezik jesu čunkovi, koje niti laži i mržnje tkaju u sramotno odijelo. I naša je svećenička haljina nišan surova nabacivanja, zlobnih ispada. Crna haljina i redovnički habit pokazuju se kao senzacionalne slike u prljavim šaljivim listovima. To je sudbina svećenika; ali se mi pokažimo kao srčani Isusovi sljedbenici. Držimo za pravu radost, ako trpimo sramotu radi imena Isusova, i ne odlažimo tako lako svoga svećeničkog odijela.

Natakoše mu krunu na glavu. Brzo mu nabaviše i diadem, jer su u blizini rasli lotosov grm i trnje. Njihove mekane grančice i šiljato trnje učiniše se vojnicima ljepši od zlata i dragog kamenja. Grane spletoše u vijenac, koji onda natakoše duboko na božansku glavu. Sada se pojaviše i rubini, kojih nije bilo, naime ružičaste kapljice krvi. One su tekle uz ono pletivo i visjele na šiljcima trnja kao sjajni biseri. Otkupitelјem prodje neizreciva muka.

O glavo, puna krvi i rana,
Puna boli, izrugivana.

A ti se, moj Spasitelju, ne tužiš? Tvoje su oči, crvene od krvi, blago upravljene k zemlji, gledaju u nedogledne daljine? I tvoja se ruka ne miče da odbije ove neljude.

O sveta ustrpljivosti! Okolina za te nije značila ništa, dok unutarnji život sve. Tako moram i ja nositi svoju krunu. Posuisti in capite meo coronam! Podao si mi tonzuru. Vijenac moje kose slika je tvoga vijenca boli. Treba da i ja prezirem sebe i svijet; to je tvoja volja. Kad nju ispunjam, moram trpjeti. Ovaj sakriveni duševni križ, koji me čini da umrem svemu, što je na svijetu, čini me spremnim za oltar, kao što je tebe učinio spremnim za križ. Exurge, gloria mea! (Ps.56,9).

Dadoše mu u ruku trstiku. Vladalački štap slika je moći; zato od najstarijih vremena stoji žezlo u rukama kraljeva, Što je stoga bilo lakše, nego li okrunjenoj žrtvi predati znak vlasti? Krvnici to i učiniše. Urezaše trstiku, laganu trstiku; nju mu dadoše, jer im se on sam činio slabić, trstika. A božanska snaga, koja je prebivala u drhtavim Otkupiteljevim udovima, bila im je skrivena. I opet razuzdani smijeh zatutnji dvorištem.

Jesus autem tacebat! Ako smo pametni, nasljedujmo ga. Mi nosimo žezlo; mi smo tako reći kraljevi u župi. Naša je ruka jaka; mi možemo pretvarati kruh i vino u Krista, možemo opraštati grijehe,

blagoslivljati, zapovijedati,kažnjavati. Ali ovaj naš položaj nalazi protivnika. Mnogi se opiru i nastoje slomiti naš upliv. Trstika je za nas urezana; medjutim, ne bojmo se ništa. S druge strane klonimo se nepametne upotrebe naše potestatis sacerdotalis. Neka naša lozinka bude: šutjeti, moliti, ljubiti! Ako je Bog s nama, tko će biti protiv nas. .

Poklecali su pred Spasiteljem. To su andjeli već davno učinili.Dršćući od strahopotitanja stajali su od vječnih dana pred prijestoljem i klicali:"Spasenje Bogu našemu, koji sjedi na prijestolju i Janjetu" (Obj.7,10),padali su na lice i klanjali se Bogu. Ali ovdje nisi vidio andjela: sotonski ljudi, možda pijani, pristupahu k njemu neizmjence.Pregibali su koljena, pljuvali na nj i klicali: "Zdravo, kralju židovski!"(Mat.27,29). Licemjersko poštovanje bijaše užasno preziranje,priznavanje - nepriznavanje, klanjanje - poruga.

Jesus autem tacebat! Ako nam se slično desi, sačuvajmo mir po njegovu primjeru. U mnogim kršćanskim župama dakako nema zgodna tla za takovo trplenje. Ali ima drugih područja, u kojima se ponavljaju ovi prizori krunjenja: porugljivo dobacivanje, prostačke šale, svakovrsna dosadjivanja. Da, pljuje se pred službenicima oltara. Takovi su slučajevi zabilježeni u životopisima odvažnih biskupa priznavalaca, velegradskih dušobrižnika, redovnika i misionara. Iz njihova života

svijetli treće otajstvo žalosne krunice. Oboružajmo se lozinkom starih mistika: "Sperno sperni!" Molimo Boga za ustrpljivost i ljubav. "Maledicimur et benedicimus" (1.Kor.4,12).

ČETVRTO OTAJSTVO

DRUGI ĆE TE VODITI

Krist je imao mnogo učenika. Čitav krug istinoljubivih ljudi priključi se njegovoj čudesnoj osobi: pismoznanci, ljudi sa žuljavim rukama,mladići žarke duše i vatrenih očiju. Prikovani snagom i toplinom njegovih riječi izdržali su mnogi kod Spasitelja dugo vremena.Drugi ga ostaviše, kad je njihovoj vjeri i njihovoj požrtvovnosti stavio visoke zahtjeve. Nauka o križu bila je i samim njegovim najvjernijim učenicima kamen smutnje. A kad se još pokazao i križ na Spasiteljevim ledjima, rasprši se i ostatak učenika. Apostoli drhtahu. Trebalo je da prodje vremena, dok su razumjeli križ i sami ga nosili. Ni nama svećenicima nije bolje. Mi smo doduše odlikovani prijatelji Isusovi; mi ga slijedimo rado do lomljenja kruha, kako kaže veliki pokornik. Ali riječi "drugi će te pasati i voditi, kuda ti ne ćeš " (Iv.21,18),nailaze i kod nas na protivljenje staroga čovjeka. Mi moramo učiti od Otkupitelja,ko

ji je za nas nosio teški križ.

Usprkos prethodnih boli. Nisu li se zar njegova ledja već savijala pod velikom težinom muka? Nije li kapala krv iz svake pore? Zar nije bilo njegovo tijelo pokriveno brazgotinama, raspuklinama, modricama i otvorenim ranama? O sliko bijede! Jest, takav bijaše Sin čovječji. Stani, ti krvnička ruko! No žedja za krvlju jednom je zapaljena. Dovukoše veliki drveni križ; Isus se ne tuži. Spopada ga slabost; On skoro više ne može, ali On na to ne pazi, On zaboravlja staro trpljenje i grli novo. Magis pati! govore njegove ugasle oči.

To je junačtvo. Ono treba da prebiva u našoj duši. Ne smijemo gledati natrag govoreći: "pogledaj Gospodine,moj svećenički život; bezbroj muka i jada. I već mi opet pružaš kalež? Služio sam ti deset, dvadeset godina,a još trpljenju nema kraja? " Nemojmo misliti tako. Priviknimo svoja pleća na sve teža bremena. Ako smo mnogo podnijeli i pretrpjeli, ne će nam nikada biti preteško. Bog nas poznaje dobro, a njegova je milost jaka. "Sufficit tibi gratia mea" (2. Kor.12,9).

Kroz oživjeli Jerusalim. Spasitelja smatrahu zločincem. Govorili su : "On buni narod" (Lk.23,2). Zar su onda morali s njime postupati bolje nego s jednim robom, koji je osudjen na smrt ? Na svoju sramotu morao je ići k sudištu

preko trga ; zato kod Boga-čovjeka upotrebiše isti kazneni postupak. Trebalo je da svi vide njegovu sramotu. Povedoše ga sredinom kroz stari donji grad. S uzvisine tvrdjave Antonije vodila je njegova "via dolorosa" u Jerusalemsku dolinu do Efrainskih vrata. Išlo se u dolinu, ujedno i u dolinu poniženja.Jer uvijek su tako išle siromašne žrtve na mjesto lubanja,praćene od vojnika.

Mi pratimo Otkupitelja šuteći. Vika i psovanje, podsmijeh i poruga mnoštva ori se u našim ušima. Za Nositelja Križa Židovi imaju samo prezirne poglede. Nekolicina misli drugačije, ali od ove nekolicine narastoše mnogi milijuni. Vjerno oko uvijek se navraća na ovaj prizor Velikog Petka. O slatka utjeho za bolesne i stare svećenike, koji mučno putuju stazom svoga života. O ohrabrujuća misli za sve svećenike, koji nose teške križeve. Oni vjernicima daju primjer,kao ono Spasitelj nekolicini vjernih u oživjelom Jerusalemu. On će se u uspomeni dulje sačuvati nego li riječ s propovjedaonice. On će djelovati tamo preko groba.

Sve dotle dok se nije srušio.On više nije imao mnogo snage.Krv bijaše većim dijelom istekla, tijelo istrgano,udovi iznemogli, ali je on svoje breme nosio dalje. Nije molio za olakšanje,niti je bacio križa sa sebe. Šuteći,pognuto ali predano, grlio je drago breme.Ipak njegova pleća pomalo izgubiše snagu.Ona popuste, i predaja s pravom kaže, da se

Otkupitelj srušio. Židovi to vidješe i prisiliše nekoga Simona iz Cirene, da Spasitelju ponese križ.

O divna veličino našeg Učitelja. "Kako je ljubio svoje, ljubio ih je do kraja" svojih snaga (Iv.13,1). Kako mi stojimo sitni pred ovim divom s njegovom moćnom snagom trpljenja. Kako je ipak malено naše trpljenje, kako kukavne naše tužbe! Doista, mi moramo paziri na naše tjelesno dobro, da prije vremena ne izgubimo svoje snage. Ali ne pretjeravajmo u toj brizi. Budimo spremni za svoga Boga žrtvovati svu snagu duše i tijela, zadnju kap krvi. Radimo u znoju svoga lica, dok Bog šator ne poruši.

PETO OTAJSTVO

MI PROPOVIJEDAMO KRISTA RASPETOGA.

Križ nas okružuje posvuda. Javlja se s crkvenih zvonika, opominje s grobova, stoluje u kućama, na oltarima, na misnici svećenika. A mi, mi smo jezik križa. Mi izgovaramo riječi, koje neizrečene, napisane crvenim kapljicama Isusove Krvi, stoje na prečkama Križa. "Mi propovijedamo Krista, i to raspetoga" (1.Kor. 23,2). Kako mi to možemo, ako se raspelo nije stopilo s našim najdub-

ljim mišljenjem i osjećajnjem? Prodrimo zato rado razmatranjem u ono otajstvo, koje je poganima ludost, Židovima sablazan, a kršćanima visoka mudrost. Krist je bio za nas razapet.

Po slabosti. Ali kako? Krvavi Golgotski znak da bude spomenik slabosti? Jest, apostol kaže: "Crucifixus ex infirmitate" (2.Kor.13,4). Sva veličina, sve dostojanstveno veličanstvo proslavljenog Proroka propade na križu u očima Rimljana i Židova. Krist je visio na sramotnom stupu, prividno nemoćan, izvrgnut ruglu. Ukazao se isprebijani kraljev lik, beznadno izručen smrti. Medjutim, ono što je davalo dojam slaboće, bijaše u stvari snaga, beskrajna snaga. U Spasitelju je živjelo, premda je izvor krvi bio skoro presušio, vrelo nesavladive božanske snage. On je svladao smrt i sotonu, da svu moć pakla, dok se jezik lijepio uz nepce i oko gasilo. U časovima smrti on je tako reći, zidao sveopću Crkvu. "Jer i ako je i raspet bio po slabosti, ali živi po sili Božjoj" (2.Kor.13,4).

Nastojmo njegovu uzvišenu nauku ostvariti i mi u svom životu. "Jer smo i mi slabi u njemu, ali ćemo živjeti s njime silom Božjom prema vama " (2.Kor.13, 4). To je sveti Pavao dokazao svojim životom. Trpljenje ga je mučilo i slabilo, ali tko može izmjeriti njegovu radinost, tko opisati njegove uspjehe? Tako je bila velika energija, koja je gorila iz njegovih očiju, da se čak dičio svojom

slabošću. Ne vidimo li često puta u živo tu svećenika, koji, premda bolestan i slab, daje dokaz neobično velike duševne snage? Da, žive svećenici, koji uprav stoga blagoslovno rade, jer su slabi. Čini se kao da se njihov duh sav pretvorio u energiju. Njima je zavladala milost, te se pokazuje ono što kaže apostol: "Sila se u slabosti potpuno razvija"(2.Kor.12, 9).

Da blagoslovi svijet. Život se radja iz smrti; to nas uči narav. Isto nam kaže i nadnarav. Zar nije krv mučenika uvijek bila sjeme novih kršćana? A Krist je Kralj svih mučenika. Kakvo čudo, da je iz poslijepodnevnog časa Velikog Petka izišao obnoviteljski duh, koji je oživio ono, što je bilo mrtvo u čovječjem tijelu: život milosti u duši. Nastalo je proljeće polako doduše, ali je ipak došlo. Izvor Krvi s Golgotske pećine izlio se zemljom kao blagoslovna rijeka. Spasitelj povuće k sebi sve: pogane, i Židove. U času smrti vidio je kako se radja sveopća Crkva: "Reminiscentur et convertentur ad Dominum universi fines terrae: et adorabunt in conspectu ejus universae familiae gentium" (Ps.21,28).

Ono što je Križ bio na Veliki Petak, to je i ostao jer Razapeti još uvijek živi i umire u sv. Misi. A ta je tajna stavljena u moje ruke. O tremendum mysterium! Ja mogu sve, sve mogu da privučem k sebi kao Otkupitelj na Križu. Kakva li blagoslova! Zato ću oduševiti puk za

svetu žrtvu i sam je prikazivati kao veliki svećenik s Kristovim osjećanjem. Moram se uzdignuti sa zemlje, kad stojim na oltaru, uzdignuti se nad ljudske brige i svjetovne poslove. Tada izvire rijeka, koja pretvara ljudska srca te ih izgradjuje u Kristova srca, tada za pretvorbom na oltaru slijedi pretvorba u mojoj duši i u duši vjernika.

Da pouči svijet. Raspelo nadomješta čitavu svećenikovu knjižnicu. To je knjiga, napisana tako razumljivo, da je može svatko shvatiti. A ipak su to tako duboke misli, da im čitav svećenički život nije kadar iscrpsti sadržaja. Sveti Pavao svu nauku Križa sažimlje u jednu rečenicu, kad piše Galaćanima: "A koji pripadaju Kristu Isusu, razapeše svoje tijelo, sa strastima i požudama "(Gal.5, 24). Htio je reći: po krštenju bili smo povezani s Kristom, a iza ove veze mora doći razapinjanje: stari čovjek mora umrijeti. Trinaest vijekova kasnije u Raspelu se čitala ista nauka: "Znaj zacijelo, da ti je provoditi život čovjeka, koji umire. i što je tko više umro sebi, to više počinje Bogu živjeti" (Naslj.Krista 2,12).

Dokle sam ja došao sa svojim umiranjem? Zvone li mrtvačka zvona sa zvonika moje crkve žalobnu pjesmu smrti mojoj naravi, koja je umrla svijetu? O duboka mistiko Križa! Ti si očarala um i dušu bezbrojnih svetih svećenika. Za duge satove osvajala si njihova srca. O duboka mistiko Križa! Ti si natjerala na

plač jednoga Pavla, jednoga Tomu, jednoga Bonaventuru, ti si vodila pero jednoga svetoga Franje Saleskoga, jednoga Suzona, jednog Taulera, jednog Tome Kempenca. O duboka mistiko Križa! Prodri duboko u moju dušu, osvoji je, oduzmi joj hladno, površno mišljenje. Ne, tako ne može dalje ići. Ja sam preveć plitak, moram postati dubok, vrlo dubok, ali to mogu samo, ako umrem. Mora se spustiti noć, onda će sinuti gotovo beskrajno zvjezdano nebo. Unutarnjem se oku otvaraju daleki, opet daleki krajevi. Ono ide od sjaja do sjaja...!

oooOooo

SLAVNA KRUNICA.

"Simul et resurrectionis erimus"Rim.6,5.

PRVO OTAJSTVO

NOVI ČOVJEK

Nije imao obličja ni ljepote. Od glave do pete nije bilo zdrava mjesta na njemu. Njegove kosti bijahu isčašene, krv istekla, srce klonulo. Zatim je umro; ali u smrti usta novi Sin čovječji. Poniženje donese proslavljenje, poraz pobjedu. Ustade iz noći i tame: Svjetlost k svjetlosti. "Koji uskrsnu od mrtvih." Slijede ga i svećenici. U onome compatimur njihova dušobrižničkoga života uključeno je i conglorificemur, kao plod u zrnu. Počinje svetkovina Pashe duša. Da razumijemo ovaj uskrs novoga čovjeka, zaronimo u prvo otajstvo: "Koji uskrsnu od mrtvih!"

Treći dan. " Razorite ovaj hram;

rekao je Krist. To se dogodilo, ruševine ležahu u kamenom grobu. Farizej se radovao, učenik plakao; ali se on i nadao. Osvanu treći dan, Sjaj jutarnjega sunca dirnu brda: i diže se zgrada, ljepše nego prije. Rasla je i rasla, van preko groba. Krist je uskrsnuo. Hram Božji diže se kao židovski hram visoko iznad Sionskih krovova. Gledamo ga, ne vjerujemo vlastitim očima, ali to je on.

Zašto dakle da se bojimo umrijeti svijetu? Srušimo staroga čovjeka, Bog će sazidati u kratko vrijeme novoga Adama; čudo se groba ponavlja. Ne vidimo li to u životu mnogih svetaca? Kasno započeli, popeše se mnogi preko očekivanja brzo na sjajne visine svetosti; to je stalo do brzog umiranja. Što je temeljitija naša passio, što je odlučnije "umiranje" to ranije svíće uskrsno jutro.

Vlastitom snagom. "Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji" (Mat. 28, 18); pa i u grobu. Da, za Krista bila je noć, u kojoj je on mogao djelovati: noć groba. I on je djelovao: Njegova se duša povratila u sveto tijelo i pozvala ga na život. Probudio se od mrtvih: najveće čudo svemogućstva.

Kako smo maleni, kako sićušni mi svećenici pred takovim Učiteljem i Čudotvorcem. Doduše, on je postavio veliku vlast u naše ruke: mi možemo duševno mrtve povratiti na život milosti. Ali, ako se radi o našoj vlastitoj duši, ako treba samoga sebe dovesti od pospane lijenosti do tjelesnog općenja s Kristom, tada osjećamo ne svemoć, nego nemoć. Jest, ponizno priznajmo: samo s pomoću milosti dolazimo do "umiranja".

Sa sjajnim ranama. Ustade iz litice kao junak. Bio je ljepši od svih sinova ljudskih. Iz njegovih očiju nije se odrazivala blijeda smrt, raspadanje. Pun nebeske miline lebdio je nad svojim grobom. Znakovi trpljenja postadoše znakovi slave, a sjaj slave zadrhta finim, poput kristala sjajnim tijelom. "Drugi je sjaj suncu, a drugi je sjaj mjesecu, a drugi je sjaj zvijezdama" (1. Kor. 15, 41). Ali nikada nije zvijezda tako divno sjala, kao zvijezda iz Jakova. Krvavo-blijeda bila je zašla za Golgotski brežuljak, ali je onoga uskrsnog jutra istekla u još nevidjenom sjaju.

Svećenici blistaju kao zvijezde preko tmurne svakdašnjice poslovnog života. Ljudskoj djeci oni pokazuju staze. A onda padaju smrtno blijedi pod grobni humak; ali samo za nekoliko godina. Oni se pojave opet. Svećenički lik postaje nebeski lik, sjajniji nego prije. Njegov neugasivi znak svijetli i dalje. Mučni i teški rad u Učiteljevu vinogradu ostavio je za sobom sjajne tragove. On ih nosi kao časni i pobjednički znak na proslavljenom tijelu. Divna svećenička plaćo! Sic honorabitur!

Da dokaže svoje božansko poslanje. Riječi poučavaju, a djela obraćaju. Mnoge Kristove riječi padoše na kameni-

to tlo. Nisu vjerovali u njegovo božanstvo, premda je njegova nauka odisala Božjim dahom. Ali kad je Spasitelj, osobna Riječ, pao na Golgotski kamen, kad je zatim ta Riječ niknula kao pšenično zrno i uskrsnula na novi život, mnogim Židovima padoše mrene s očiju. "Zaista taj čovjek bijaše Sin Božji" (Mk.15,39), rekoše poslije uskrsnuća još više nego poslije smrti. Posljedica je bila obraćenje velikog mnoštva naroda.

Zato ništa više ne dokazuje, da u svećeniku djeluje duh Božji, nego njegovo uskrsnuće iz groba staroga čovjeka. To svijetu otvara oči. Tamo gdje on opazi nesebičnost, požrtvovnost, ljubav, poniznost, unutarnjost, nailazi na božanski elemenat. On takove svećenike susreće sa strahopočitanjem. Vidi u njima nešto novo, a to novo nosi posvetu i plemstvo nadnaravnoga. To je svijetu dokaz unutarnje veličine, onoga božanski divnoga, što otajstveno prebiva u takovim svećeničkim dušama. On vjeruje u takove muževe, pouzdaje se u njih.

DRUGO OTAJSTVO

IĆI ĆU ZA LJUBLJENIM PREMA VISINAMA.

Misao na nebo odrazuje se kroz čitavi Spasiteljev zemaljski život, jer Isus kao Bog nije nikada ostavi

o stan svojega Oca. Kako je Sin čovječji mogao zaboraviti raj, kad je bio tijesno sjedinjen s Božanstvom? Nije li on često gledao nebo otvoreno? Nije li gledao, kako andjeli uzlaze i silaze? (Iv.1,51). Stoga je njegov život bio bavljenje u nebu. I sama krvava muka bijaše protkana zlatnim nitima neprekidnog gledanja, dok stvarno Uzašašće na nebo nije diglo njegovo tijelo i njegovu dušu u one svete visine, gdje mu je duh već uvijek boravio. I svećenički će život uzeti pravac prema nebu, bude li pretstavljao čitavo, cjelovito nasljedovanje Krista. Kako će se ovaj duševni i životni pravac izgraditi, pokazuje nam drugo otajstvo, jer je Krist uzašao na nebesa.

Četrdeset dana poslije Uskrsnuća; dakle vrlo brzo. On ne bijaše više od ove zemlje kao prije, pa stoga više ni za ovu zemlju. Poslije noći u grobu doživjelo je njegovo još zemaljsko tijelo veliku promjenu. Proslavljeno, sjajnije nego sunce vratilo se na svijetlo. Bijedni lik sluge izčeznu. Tako je Otkupitelj nadvisivao čovječanstvo. On je narastao preko njega i urastao u ovaj svijet, koji možemo nazvati domovinom proslavljenih. Zato on više nije pripadao zemlji. Proboravio je na njoj još samo četrdeset dana, ukazujući se sad apostolima i učenicima, sad ženama, dajući zapovijedi izgradjujući Crkvu. Onda ostavi svijet i podje k Ocu.

Premda ne tako brzo, no ipak brže nego li mnogi misle, dignut ćemo se i mi u visine, ako duh i milost zavladaju naravnim čovjekom i na neki način suncem ga obasjaju, ako započne uskrsnuće. Da, čim čovjek počne živjeti čistim, bezgriješnim nutarnjim životom, počnu se misli dizati prema nebu. O kako li bismo brzo mogli provoditi nebeski život! Duša naraste do dalekih visina u razmjerno kratko vrijeme, a da se skoro i ne zapazi. I tu se osjeća kao u svom zavičaju.

S Maslinske gore. "In monte Oliveti" zvuči muklo i ozbiljno kroz jutarnju tamo. Slušamo uz te tri riječi, kako se razliježe kroz tihu noć Isusov vapaj, gledamo kako Sin čovječji kleći u sjeni starih maslina i kako se blista krv na njegovu tijelu. To je početak muke. U istome kraju prešla je passio u ascensio. Luka kaže o apostolima: "Reversi sunt a monte qui vocatur Oliveti" (Dj.ap.1,12). Tako se uzašašće na nebo zbilo na maslinskom brdu. Ovo časno, 800 m visoko brdo bilo je svjedokom, kad je Spasitelj silazio u dubinu potpune zapuštenosti, ali i onda, kad je izčeznuo nad oblacima. Kao pobjednik smrti i boli Isus gleda s visine na Getsemanski vrt. Tko može izmjeriti Otkupiteljevu radost?

A tko može shvatiti sreću, koju osjeća svećenik, kad se poslije mučnog samoodgoja digao nad zemlju s njezinim križevima u lijepi svijet vjere? On je iskusio žrtve dušobrižništva, proživio

svoj Getsemani, bio uvijek spreman da čitav svoj život dade za Boga, čak i svoju krv. Via dolorosa dnevnoga reda bila mu je najdraža šetnja. Bio je razapet svijetu, a svijet njemu. Zato se digao a Monte Oliveti, s mjesta svog bolnog djelovanja, s dušom i srcem prema nebu. Tamo, gdje je bila njegova crkvica i njegov župski stan, tamo, gdje se je često predavao volji Božjoj, bilo je i brdo njegova uzašašća na nebo. Isto je mjesto bilo svjedokom njegova divnoga duševnog života, koji je bio daleko od svijeta.

Pred očima apostola. Apostoli se bijahu privikli na čudesa. Vidjeli su velike znakove i čudesa svoga Učitelja: njegova djela na moru, na grobovima, kod bolesnika, u njegovu trpljenju. Ipak oni ostadoše kao prikovani, kad se Spasitelj uzdigao. Zanio ih je taj jedinstveni prizor, koji je u njima uzbudjivao ujedno i čudjenje i bol. Oči im bijahu uprte na ljubljenoga Prijatelja. Već se izgubio s vida, ali oni još uvijek upravljaju svoj pogled gore. "Ljudi Galilejci! što stojite gledajući na nebo? "(Dj.Ap.1,11). Ali je to ipak bio njihov dragi Učitelj u ruhu oblaka. Kako bi ga oni mogli tako brzo zaboraviti?

Jest, kako se lagano dižu oči zemaljske djece s ove prljave zemlje prema čistim visinama, kad gledaju svećeničke likove, koji utjelovljuju uzašašće duša. Svećenici koji žive nebeskim životom djeluju na vjernike kao što je djelovao Spasitelj na četu svojih učenika kad je uz-

lazio na nebo. Oni su za vjernike živi "sumpsum corda". Oni srca župljana odeje pljuju od zemaljskim užitaka, od grijeha, od pretjerane brige za vremenita dobra. Takovi su muževi blagoslov za župu. Kad umru i krenu na put prema onom cilju, kamo su im bile za života upravljene oči i duša, onda za njima gledaju mnogi i mnogi i čeznu u srcu za vječnom domovinom.

T R E Ć E   O T A J S T V O

PRIMITE DUHA SVETOGA.

Svećenici imaju apostolsku zadaću. Oni treba da poučavaju, trpe, žrtvuju šire Crkvu, učvršćuju je i brane protiv čitavu svijetu. Oni to mogu samo snagom Božjom; zato je Spasitelj činio, da nad njih dodje Duh Sveti. Primili su puninu milosti; prožeo ih je jak život, pun žarke ljubavi. S ovim božanskim Duhom oni nadvladaše duh svijeta. Isto Duhovsko čudo s istim Duhovskim darovima sačuvao je Gospodin više ili manje za sve svoje svećenike. On ih vodi u najtješnje jedinstvo s Presvetim . S dana na dan oni postaju jedan duh s njime, dok na koncu poslije nekoliko godina sveta života nose u sebi puninu duha. Oni mogu moliti: koji nam je poslao Duha Svetoga.

Duha mudrosti. Stari rimski i grčki mudraci na svjetskom su glasu; bez sumnje su to bili veliki muževi, koji su gledali duboko u život. A ipak je njihov pogled još bio zamračen. Duše u kojima djeluje Božji Duh, na većoj su visini, mnogo većoj. Pred njihovim očima izčezava prividnost. Pred njima se diže bit, vrijednost i bezvrijednost stvari, otkrivena im je sva bijeda prolaznog svijeta. Osjećaju odvratnost. Stoga se oni služe stvorenjima kao da se njima ne služe; mjesto toga njima se otvara slava, kao Jedinorodjenoga od Oca, puna milosti i istine. Božja bit, Božja ljepota, Božja ljubav zamamljivo padaju u njihovu dušu kao jutarnje i večernje sunčano rumenilo. Otvaraju se dubine vjere, njezin sklad , njezine nepokolebive dogme. Oni gledaju nov svijet, slušaju nebesku glazbu. I duša širi svoje ruke. Puna ljubavi grli Boga i svoju svetu vjeru. Ona ne može da ljubi više ništa osim Vječnoga.

Divan je to dar, kad počiva u srcu svećenika. I zar on ne mora biti naš? Što treba drugo da radimo, nego li da žarka srca zagrlimo Svevišnjega? Treba da budemo ljudi, koji se odvratiše od zemlje i okrenuše k nebu, ljudi koji iznad svih svjetskih zadaća i životnih poslova jasno idu za onim velikim ciljem , da napune same sebe i svijet slašću božanskih stvari. Prosimo, molimo, da nadjemo ovu mudrost; onda smo našli život.

Dar razuma. Spoznaja je dvostruka. Jedna potječe od naravnoga svijetla razuma, druga dolazi s neba. Ova je plod razuma, druga dolazi s neba. Ova je plod milosti, a ona je plod duševnoga rada. Poznanje, koje je proizvela milost, a svet život prokušao, nije drugo nego dar razuma. Tko njega posjeduje, poznaje stvar još jednom više, ali jasnije, dublje, kao nešto novo. Ovo svijetlo baca katkada svoje zrake vrlo duboko i u božanske tajne i raspaljuje srce. A budući da je ono nebesko svijetlo i ne traži velike sposobnosti, može sjati i iz oka vrlo jednostavnih ljudi. Povijest svetaca pruža nam za to mnoštvo dokaza.

Zar nije to utjeha za nas svećenike? Ako samo živimo pravo unutarnjim životom, uronjeni u sliku svoga ništavila, te ako Duh Božji lebdi nad vodama naše duše, prodiremo u mistički svijet naše svete vjere. Kad mi tada govorimo, govorimo kao netko, koji ima vlast, koji dolazi s neba i vodi u nebo. Riječ, koju govorimo posve je jednostavna, ali zanosi duše. Kad posjedujemo dar razuma, opočivamo i mi veoma rado u promatranju božanskih stvari.

Dar savjeta. Kome on više treba nego svećeniku? Svećenik je zamjenik Onoga, koga Izaija nazva "Consiliarius". Svijet to zna, ali on traži upute, koje ne dolaze od tijela i krvi, niti su plod mučnog razmišljanja. On hoće više, on želi riječ, koja zvuči kao "objavljenje", koja jasno i bistro izvorno i odredjeno izlazi iz svete duše, iz unutrašnjosti, koja je potpuno srasla s Bogom. Ljudskoj se djeci može dati samo onaj, čiji se duh više ili manje stopio s velikim duhom Božjim, samo onaj, koji pozna neki glas Boga, koji prebiva u duši.

Kako li je naš svećenički razgovor malo isprepleten s nadnaravnim, ako se skoro isključivo oslanjamo na našu naravnu sposobnost? To ne bi smjelo biti. Onda mi ne ćemo dublje raspoloženim dušama, nigda moći kazati pravu riječ. A takvi ljudi ima više nego mi i mislimo. Često oni kleče uz nas, a da mi to i ne slutimo. Oni odlaze nezadovoljeni; mi nismo za njih bili dosta zreli, naše su riječi dirale samo površinu.

Dar jakosti. Nije teško uvidjeti ljepotu kršćanske vjere; ta ona sja sa svakoga lista evandjelja. Takodjer je laka stvar u slatkom razmatranju mekano se i lagodno odmarati na ovom kršćansko-katoličkom gledanju na svijet, ali da ga i u život provedeš, i to do zadnjeg njegova zahtjeva, hoće se jakosti. Ili može li se živjeti svećeničkim životom, shvaćenim u njegovoj biti, bez ove posebne snage? Nikada! Biti svećenik, to jest s Kristom trpjeti i djelovati, jaka je zadaća.

Bog je to znao; zato nam dade Duha jakosti. Ova nadnaravna moć jedina je i kadra, da duše svećenika uzdigne u svetom idealizmu nad same sebe, da ih usposobi za djela, koja su u svojoj unutarnjoj jezgri djela žrtve. Duh Božji je

snaga. Gdje on živi, tu rastu jake duše, čitavim čovjekom struji nešto iznutra prema vani kao nadnaravnom silom i tjera ga na mučeništvo znanja. O veni, sancte Spiritus ; da robur, fer auxilium!

Dar znanja. Katolička je vjera divno tkivo. Njezine se niti protežu od vječnosti u vrijeme, od vremena u vječnost. Tu radi uzvišeni duh Božji, misli Oca, Sina i Duha Svetoga. Veliki mislioci nisu kadri ni kroz čitav ljudski vijek prodrijeti u dubine Kristove nauke, a kamo li ih drugima saopčiti. Može li to uopće čovječja znanost? Ona može istražiti mnogo, ali gdje ona stane, tu počne gledati duša rasvijetljena od Boga. Ljudi, u kojima prebiva dar znanja vide visine i doline , koje se skrivaju oku učenjaka. Takove su duše pohadjale školu Duha Svetoga, Zato one umiju govoriti tako jednostavno i tako jasno i tako duboko, da im se divimo.

To nas ima zamisliti. Svećenici treba da budu posrednici znanja spasenja. Mogu li oni tu dužnost savršeno ispunjavati bez dara znanja? Ne će li propovijed biti velikim dijelom plod ljudskog mudrovanja? Zaista, mi treba da upotrebljavamo umne sposobnosti; što više, to bolje. Ali iznad svega čovječjeg rada stoji logika i retorika Duha Svetoga. On govori posve priprosto, posve duboko, a opet tako razumljivo, da ga mogu pratiti svi, djeca i odrasli. Govor je pun svijetla, i osjećamo, da iz svećenika govori netko drugi. Divni dare!

Dar bogoljubstva. Ima pobožno raspoloženje duše, koje se ne sastoji u prisiljenim osjećajima, nego se diže iz unutarnjosti blago i mirno, kao miris iz cvijeta. To je stanje, koje gledamo kao na dlanu, kad čitamo djela svetaca, napisana svetom unkcijom. Tu duše duh, koji nije od ovoga svijeta. Sve riječi kao da su povezane s plamenim uzdisajima. Čitalac gleda u dušu, koja ne će grijeha ni pod kakvu cijenu, koja voli unutrašnje općenje s Bogom nego sve svjetske poslove, koja veoma rado uranja u molitvu, koja je sva u Božjoj službi, koja se rado šeta po vrtu svetoga Pisma, ukratko: koja posve u Bogu i po Bogu živi. Tko može čitati, na pr. mistične spise sv. Bonaventure, a da ne nasluti dah ovoga dara bogoljubstva ?

Ali ah! To je samo naslućivanje. A mi smo svećenici; ljudi, koji hoće da vode svijet k pobožnosti. Sva naša vanjština morala bi odavati pobožnost, kako ona lebdi na spisima svetaca. A je li u stvari tako? Sv. Bonaventura kaže: "Poglavari moraju biti puni žara pobožnosti tako, da se bez ikakova poticaja izvana sasvim sami daju vjerno na vršenje svake kreposti, koja je upravo najbolja prema njihovim prilikama" (De sex alis 1,3). "Molite i primit ćete!" (Iv.16,24).

Dar straha Božjega. "Beatus vir , qui timet Dominum! "(Ps.111,1), tako je pjevao i molio pobožni pjesnik ima tisuća godina. Naučio ga je Duh Božji. "Blažen" kaže on, jer blaženstvo leži u stra

hu Božjemu. Medjutim mnoštvo čovječanstva ne će da upozna ovoga blaženstva; Mnogi žive u ropskom strahu. Oni vide kako iza živice od trnja deset zapovijedi stoji Gospod sa šibom; Razmjerno ih malo vidi, da iza paragrafa stoji i Spasitelj, čija je ljubav neizmjerna. Ali oni, koji to vide, čuvaju se grijeha, jer je Bog tako dobar i lijep. Oni bježe i od sjene grijeha, jer su prožeti neizmjernom Božjom očinskom dobrotom. To su duše, u kojima prebiva dar straha Božjega.

On živi i u nama, ali mislimo li i na to, da ga povećamo? O kako bi bila uvjerljiva naša propovijed o grijehu, kad bismo posjedovali puninu ovoga Duha! Kako li bismo se borili protiv grijeha! Naš rad u ispovijedaonici uzeo bi možda drugi oblik. "Ego te absolvo" je doduše prvi i glavni cilj sakramenta pokore, ali i "Ego te erudio", odgajanje pokornika u nježnom strahu i od laganog grijeha ima veliko značenje. To su dva pola pravog dušobrižništva u ispovijedaonici. Mi moramo duše "izgradjivati", oduzimati im ropski strah i mjesto toga usadjivati im djetinju ljubav prema Bogu. Molimo bez prestanka, da raste i ovaj dar.

oooOooo

ČETVRTO OTAJSTVO

PREMA NEBU

Dani Marijina života naginjahu k zapadu. Najljepša od žena vidje, kako se približava kraj njezina života; ali smrt nije imala potpune vlasti nad njom. Ona, koja je nosila i porodila Neraspadljivoga, trebalo je da neraspadnuta ostavi svijet. Bezgrešna koprena tijela lebdjela je zajedno s bezgrešnom dušom prema zemlji nevinosti. Ali u nebu je čekao Otac svoje Dijete, Sin svoju Majku, Duh Sveti svoju Zaručnicu. Život svećenika gasi se sasvim drukčije. Onaj, koji je tako često nosio Neraspadljivoga u svojim rukama, na prsima, u svome srcu, mora vidjeti raspadanje. On silazi u grob, možda i u čekaonicu vječnosti, da ispašta ono, što imaju da okaju bijedne duše. Ali onda doživljuje radosti Marijina uzeća na nebo.

Otac uzima k sebi svoje Dijete. Marija bijaše odabrano dijete. Nosila je svedjer znak nepomućene čistoće na duši. Njezin život bijaše kao sjaj Danice, kao blago svijetlo zore. "Progreditur quasi aurora!" (Pj. nad pj. 6,9). Sjajem je nadmašila svu zemaljsku djecu, da, sve redove blaženika; medjutim, ona bijaše još veća. Bijaše sveta kći vječnoga Oca, srcem je prigrlila svu svoju zemaljsku braću i sestre, za njih trpjela, za njih mo

lila. Tko može izbrojiti svu Božju djecu, koju je Marija već prije svoje smrti spasila? Zato ona bijaše najrevnija i najmilija kći u kući svoga Oca. Tko onda može izreći, s koliko li ju je ljubavi on na dan uznesenja na nebo primio u svoje naručje? Otac i dijete bijahu se našli.

To daje svećeniku mogućnost, da pogleda u svoju nebesku vječnost. No protjerajmo pogubni strah! Neka se izmedju groba i neba nalazi čistilište, ipak onkraj trpeće Crkve stoji Otac s raskriljenim rukama, spreman da nas primi. Zar mi nismo odabrana djeca milosti? Ne nosimo li neizbrisivi znak? Pečat svoga odlikovanja? Ako je Otac čekao sa žarkom čežnjom izgubljenog sina, zar ne će još ljubeznije pozdraviti poslušnog sina milosti? Osim toga; čitav je naš život bio posvećen zadatku, da zalutalu Božju djecu očuvamo od vječne propasti i da je vodimo k vječnoj domovini? Zar će on to zaboraviti? Ne, nas čeka očinsko srce. Abba! Oče, koji stanuješ nad zvijezdama, daleko, daleko od mene, ja blagosivam čas, u koji ćeš me uzeti u vječne stanove.

Sin uzima k sebi svoju majku. Je li Isus mogao zaboraviti svoju dragu Majku? Nije. Božićna noć bijaše tako lijepa, a s ovom svetom noći bijaše nerazdružïvo povezan lik Marijin. Nazaretska idila bila je tako mila i draga, gdje je ona na nj tako brižno pazila s Josipom, čistim zaručnikom. Tako je silan bio lik

Matris dolorose na Golgotskoj uzvisini. Ne, zaboraviti takovu Majku, značilo bi zaboraviti svoju desnicu. Zato je Isus čeznuo za njom, Medjutim prodjoše čitave godine izmedju Isusove i Marijine smrti. Ali kad je došao čas polaska kući, Majka je primila nebeski život iz ruke onoga, kojemu je ona dala zemaljski život. O blažena susreta! Ljudske riječi nisu kadre da opišu što su osjećali Sin i Majka.

Opet se podiže zavjesa vječnosti. Gledamo po drugi put u naš nebeski život. Nu, zar mi ne možemo živjeti u slatkoj nadi, da ćemo i mi biti slično primljeni? " Tko god čini volju Oca mojega, koji je na nebesima, on je brat moj i sestra i mati " (Mat.12,5o). A mi smo ipak ljubili i cijenili volju Očevu. Mi smo čitave satove znali ostati sagnuti i zamišljeni nad svetim knjigama,da tu volju dublje shvatimo, uranjali svoj duh i srce u Zakon, kad su nas svečano okruživali tihi časovi razmatranja. A ne bi li mogla pričati i propovijedaonica, da nam je najviše bilo do volje očeve? "In lege Domini voluntas ejus" (Ps.1,2),dovikuje ona vjernicima. Nastojali smo, na izgled puku, da naš život uvijek bude na putu Božjih propisa. "Taj je brat moj i sestra i majka". O sretni dani polaska u zavičaj!

Duh Sveti uzima k sebi svoju Zaručnicu. Čudesna bijaše igra izmedju Marijine duše i Duha Svetoga. On je sasvim ispunjao , njome upravljao, osjenio je i

spustio se nad nju i obliku goruč eg je-
zika. U Mariji je počivala sva sadrži-
na Pjesme nad pjesmama, onaj nježni život,
koji se troši iz ljubavi prema vječnom
Zaručniku. Otrgnuta od svijeta i zanese-
na u Bogu počivala je sveta Djevica na
rukama svoga Ljubljenoga. "Zaklinjem Vas
Jerusalemske kćeri, srnama i jelenima
poljskim, ne budite, ne budite Drage,
dok ona ne htjedne". (Pj.nad pj.3,5). I
Duh je Sveti u njoj sazdao lijepi svijet.
"Sva si lijepa, prijateljice moja, i lja-
ge nema na tebi." (Pj.nad pj.4,7). Ova
sveta Zaručnica vinula k vječnoj domovi-
ni, da svog božanskog Zaručnika gleda li-
cem u lice.

I ovo nam uzeće na nebo daje po-
uku. Zar nije naš život bio tijesno pove
zan s Duhom Svetim? Nije li nam u sveće
ničkom radu ovaj dragi gost duša bio de-
sna ruka? O veni, veni! Kako su to često
govorile naše usne! I on je potpomagao
našu slabost, ublaživao našu tugu ras-
paljivao našu srčanost. A tko može rije
čima izraziti, koliko li nam je utjehe u
teškim časovima kapao u srce kao ublažu
jući balzam? Čeka nas ovaj dulcis hos -
pes animae, da nam u nebu bude još vi-
še nego li nam je bio na zemlji. "Exulta
satis, filia Sion!" (Zak.9,9)

oooOooo

P E T O O T A J S T V O

TRI KRUNE

Pripovijeda se u pričama o drago
cjenim kraljevskim krunama, koje su
načinjene od čistoga zlata. One po-
čivaju u brdima, u skrivenim izbama,
a čuvaju ih patuljci. Vjera znade
pričati još ljepše, a ono što ona
kaže prava je istina. Ona zna za
krune, koje kao sveto crkveno blago
leži u vječnom Sionu. Čuva ih sam
Bog. I kad zemaljski putnik stigne
na nebeska vrata, dovikuje mu glas:
"Dodji s Libanona, Zaručnice moja,
dodji s Libanona, dodji, bit ćeš o-
krunjena!" (Pj.nad pj.4,8) Ovaj sve
ti čas čekaše i Mariju. Za nju su
stale spremne tri krune, jedna sjaj
nija od druge. Promotrimo ih izbli-
za, pa ćemo vidjeti i tri časna
znaka, koje dobivaju svi dobri sveće
nici. Marija je primila:

Krunu najviše časti. Sveta Djevi
ca i Majka bijaše sasvim izabrana duša,
njom se nije mogao usporediti nijedan
andjeo u nebu. U kreposti i dostojanstvu
nadvisila je Kerube i Serafe. Nijedan ne
beski duh nije bio bliže Bogu od Marije.
Je li joj stoga mogao Svevišnji uskrati-
ti ono, što joj je pripadalo? Visoko, bez
prijekorno dostojanstvo traži visoku
čast, najviše, nigda povrijedjeno dosto-
janstvo najvišu čast. To traži pravda, a

Bog je beskrajno pravedan. Da, razum se i vjera slažu: Majka je Božja primila najljepšu krunu časti, koju je imao Spasitelj. Marija se uzdigla nad sve korove blaženika. Postade Kraljicom: Regina sanctorum omnium!

O divna Majko, kako ja ostajem daleko od tebe. A ipak me tješi tvoje uznesenje na najviši stepen časti. Ta, nisam li i ja izabrana duša? Ne dižem li se i ja ovdje na zemlji po svojoj svećeničkoj vlasti visoko nad vjernicima? Kako mene zovu? Vele - časni. Da, moja je služba uzvišena. Tâ ja sam svećenik, zamjenik Isusa Krista, ja sam ex hominibus assumptus, elektus a Domino. Kako će biti divna moja kruna, ako umrem kao dobar svećenik. Ili zar će u nebu na neki način imati manje obzira nego na zemlji? Ovdje me štuju i časte veliki i mali. Djeca mi pružaju ili čak ljube ruku, odrasli me pozdravljaju puni poštovanja. Zar ne će tako raditi i slavodobitna Crkva? Zastalno, ja ovih časti ne tražim, ali one su moj slatki dio. Bog me ne će zaboraviti. "Gloriam et magnum decorem impones super eum!" (Ps.20,6).

<u>Krunu bezbrojnih zasluga.</u> Teško je izbrojiti pijesak na morskoj obali ili zvijezde na nebu. A tko bi se usudio računati Marijine godišnje dohotke? Morali bismo imati nebeske blagajničke knjige i ujedno nebesku ustrpljivost, da sve te knjige prolistamo. Ali mi ih možemo naslutiti, one silne svote. Duša bez grijeha, posve uronjena u Bogu, urešena pre-

obiljem milosti malo po malo tako se obogati, da su jedino vječni hambari onoga svijeta kadri, da prime sve njezine plodove. A Marija je bila duša s najviše milosti, duša najrevnija i najčistija, što je igda živjela. Zato kako god je u dostojanstvu nad svim naraštajima, tako je i u zaslugama. Ona je zaslužila krunu, koja znači neizrecivo blaženstvo. Stekla je takvu ljubav i takvo poznanje, na koje mi s razlogom zaključujemo, ali ne razumijemo. Ovdje mora zašutjeti ljudski glas.

Ali mi spoznajemo nešto drugo: da i mi možemo računati na krunu bezbrojnih zasluga. Sasvim sigurno! ne dajmo, da nam itko otme ovu utješnu misao. Svećenici općenito svedjer žive u posvećujućoj milosti. Sve što oni čine, od Boga je rodjeno. Svaki dan prikazuju žrtvu beskrajne vrijednosti, a njezin fructus specialissimus pripada njima samima. Njihov rad smjera neposredno na Božju čast i na spasenje duša. Ova najčistija nakana znatno uzdiže moralnu vrijednost djelâ i zato povećava njihove plodove. O divni svećenički živote, ti kuješ blištavu krunu! Kako li ću kasnije duboko gledati u Božju bit! Kako li će moje srce plamsati u žarkoj ljubavi! Dalje od mene zemaljski užitci! Daj mi samo zemaljsko breme, da nadjem nebeski užitak, kad mi se zaklope oči.

<u>Krunu, koja nigda ne vene.</u> Zemaljske krune rese glave smrtnika tek nekoliko godina. Ili pada čovječja glava od

krune umorna na prsi, da se više ne di -
gne,ili se sama kruna vraća u prah iz ko
jega je uzeta. Već se je mnogi vladarski
diadem raspao: leži pokopan pod ruševina
ma vijekova. Svijet s onu stranu groba
ne pozna raspadljivosti i zato ne zna ni
za raspadljive krune. Marija stoji uz
Božji prijesto skoro 2ooo godina, ali
sjaj njezine slave sja novom svježinom i
svaki se dan povećava. Nek prolaze vije-
kovi vjekova: kruna ostaje.

Nije ta odlika, dakako , samo za
Mariju, ni samo za svećenike, već ova
kruna stoji spremna za sve, koji stupe n
mjesto blaženika, ali to i jest , što
nas tako veseli. Što se tiče trajanja ne
beskih radosti, nijedna duša nema nešto
više od drugih. Tako se usprkos sve raz-
nolikosti u svijetu svetaca, oko nebes-
kih gradjana vije veza divnog jedinstva,
veza vječnosti. To proizvodi sklad sla -
ve, koji poput sunca , što nikad ne za -
pada obasjava vječne brežuljke. O Bože ,
kako si dobar! Per omnia saecula saecu-
lorum...! Tako ja često pjevam, tako mo
lim svaki dan. Per omnia saecula ...!

Sada ću pasti na koljena i moliti ... i
zahvaljivati.

"Quam bonus, Israel, Deus ! "
Ps.72,1.

S A D R Ž A J

§§§§§
§